

2 Timoteo

Jejui 'ga mome'u are 'gā Paulo 'ga munewi moromunepawa pype rakue. Moromunepawa pype akoaw ipe Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa Timoteo 'ga upe rakue. Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e are 'ga ka'arana kwasiari. 'Agamū Paulo 'ga remikwasiarera mapawera. "Anurenure'i nipo 'gā je jukai", 'jau 'ga ikwasiaa 'ga upe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiaru'jap imonou enee, ki Timoteo. Jejui Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū 'ga je monoi ikue: "Werowiaramū Jejui 'ga jane mogyi wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri jaremanū re, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue, je monou morogyta esage mome'waukaa kwe pe ikue.

² Ene 'ã jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Jeporomutat je ene ree. A'eramū je ka'arana monou ikwasiaa ene upe.

Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ã Janejararetea. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat, ki Timoteo. Ene ree 'gā jemuaẽma, ene mopy'ata'waa. Mīmera je afutat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

³ "Ene 'ã eneresage, Kiapi'ni", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe tekou jepi. 'Ga upe je porowykyi

tekou. 'Ga je'eg imū etee je mama'e apoi tekou jepi. 'Ga remifutara kwaapa je aipoa etee iapou jepi. Jepytna 'gā 'ā oporowykyau 'ga upe rakue. A'eramū je nanē tejamyja 'jawerimū futat teporowykyau tekou 'ga upe nū. A'eramū je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. "Jeku'i je tekou Timoteo 'ga ree jepi, Kiapi'ni. 'Ga ene rerowiat a'jea futat. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree", 'jau je 'ga upe teje'ega monou tekou jepi. Au'jeteramū je tekou teje'ega monou 'ga upe ene ree. ⁴ Tejea'aramū tekou ene ree jepi. Ejewi je oramū ako ene ejaa'wau je ree ikue. "Nae-sagu'jawi nipo je 'ga re'ā", 'jau nipo ene rakue, ejaa'wau je ree rakue. A'e are je tejea'aramū jepi, enejoo'oawer are jepi. Ene pyri jeoweramū numiamū. Ene resaga amunipo 'ā je muoryp kwaiwete ene ree. A'ere je nooarūi ene pyri. Je munep 'gā je mÿina 'au. ⁵ "Timoteo 'ga Jejui 'ga rerowiaara futat", a'e je te'ÿina tejeupe tejea'aramū ene ree jepi. Ymā te 'ā enejarýi ëë Jejui 'ga rerowiaararetea ëë rakue, Loide ëë rakue. A'ere 'ā eney ëë nanē 'ga rerowiari rakue nū, Eunisi ëë rakue nū. A'eramū ene 'awamū 'gā 'jawerimū etee futat 'ga rerowiaa. ⁶ A'eramū je a'eramū teje'ega monou ene upe ene mu'akwaapa. Ymā te ako je tepo monoi eneapyte'rarinū ikue, ene mogou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū ikue. A'e pe ako 'ga opâjē mua enee ikue. A'eramū 'awamū je 'jau ene upe: 'Ga pâjē mū etee ki mama'ea eapo. 'Ga pâjē mū etee ki eko, a'e je enee. ⁷ Janeruwarete 'ga ako U'agesage amut janee ikue, janererekwaramū ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mogy-

jaukare'ema. 'Ga 'Agesagea jane mopota'waukaa 'gā nee. 'Ga 'Agesagea 'ā jane mu'akwaawukaa mama'e tywera apoe'em are.

⁸ Erejenosī kasi Jarejararete 'ga je'ega mome'u awi 'gā nupe ne. Je wi nanē ejenosōue'em nū. 'Au je reni moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi morogyta esage mome'wau 'gā nupe ai'i. "Jejui 'ga amanū jane katu'okawamū", 'jau je ako tewau tekou 'gā nupe imome'wau kwe pe ai'i. A'eramū 'gā a'eramū je pyyka je mua je munepa je mÿina moromunepawa pype. A'ere kasi erejenosī je wi ne. Ene nanē nipo 'gā ene rerekō tywerete je 'jawe futat nū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga opājē muri ene upe, ene momoirukare'ema ojewi.

⁹ Janeruwarete 'ga ako janetywera omoit jane wi ikue. 'Ga ako jane katu'oka ikue. 'Ga te 'ā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui jane mogyau wemiayuwamū. Najaneremipa esagefer are rūi 'ga jane mū'ēi 'gā nui. Wemifutar imū etee futat 'ga iapoi. Ywy apoe'ēwe 'ga jemuaëmi jane ree rakue. "Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā tamū'ē 'gā nui 'jau kwy, imogyau tejemiayuwamū 'jau kwy. Tapoat 'gā 'gā neko esage are 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe mama'e apoe'emawe rakue. ¹⁰ Ymā te 'ā ae nokwaawi futari 'ga remifutara rakue. A'ere jane 'awamū ikwaawi. Jejui Kristu 'ga ruri 'au ywy pe jane mu'jaawamū rakue. A'eramū 'ga 'ā Janekatu'okaramū akou. Janeruwarete 'ga 'ā ae katu'oga afutat. A'eramū 'ga Jejui 'ga mua 'au jane katu'okawamū. "Jejui 'ga ako amanū ai'i" 'ea 'ā jane sikwaap. "Amanū re 'ga ferawi etee nū" 'ea nanē 'ā jane ikwaapa nū. A'eramū jane a'e rerowiaa. A'eramū jane jaremanū re jareferapa

etee nū. A'eramū jane jareferaw ire jarewau 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū rūi. Jejui 'ga ferawa kwaaw ire jane jarekyjawe'em jaremanū awi. A'eramū jane 'ga 'jawe futat jareferapa etee jarewau jarejemogyau 'ga pyri nakwaparimū rūi.

¹¹ Janeruwarete 'ga 'ā je monoukat kwe pe Jejui 'ga mome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Gā mu'jau je tewau kwe pe morogyta esage are ikue, Jejui 'ga ree ikue. ¹² Ma'eramū 'ā Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā je rerekoytyweretei. A'etea je 'ā nojeojeri futari te'ŷina morogyta esage mome'wau tejepyri 'ut ma'e 'gā nupe. Jejui 'ga ako je arowiat ikue. 'Awamū je 'ga kwaawi katu katu futat tekou. Ymā te 'ga 'i jee ikue: "Ekwap je mome'wau kwe pewara 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Eojere'emamū futat ewau je mome'wau ekou", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je tewau 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. A'ere natepājē mū rūi je oi 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. 'Ga te 'ā pājēretea. A'eramū je 'ga pājē mū etee futat 'ga mome'wau 'ga jewyra poromukuran. ¹³ Morogyta esage are ako je ene mu'ei ikue. A'eramū ene emu'eawer imū etee ekou esage. Jerekoyt esagea aka ereesak ikue. A'eramū ene je 'jawe etee futat ekou esage. Erowiar ete futar iki Jejui 'ga ekou. Ejejuka esage ki ekou tekotee 'gā nee. Nan tee jane Jejui 'ga ree ojemujat ma'eramū jane jemogyi. ¹⁴ Ymā te aka ore morogyta esage mome'ui enee ikue. A'e are etee ki ejea'at ekou. 'Gā 'mea kasi ererowiar ine. Janererekwara 'ā Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat. A'eramū janererekwara jane muea'aa 'ga je'eg esage are.

¹⁵ A'ere Asia ywy pewara 'gā opawi je wi rai'i. Kwaiwete 'gā awau je wi jerera renupawe rai'i.

Ojenosī 'gā je munepawer awi rai'i. A'eramū 'gā awaupap je wi. Figeru 'ga miāmū awau je wi Erogemes 'ga retee. ¹⁶⁻¹⁷ A'ere Onesifuru 'ga nanarūi. Nojenosī 'ga je wi moromunepawa pype je rekoramū. Roma pe owaēmawe 'ga 'ua je rekaa. Je resag ire etee nipo 'ga poiri je rekar awi. 'Ga je maku'iu'jau'japa. ¹⁸ Janejararete 'ga nanē nipo ajemuaēma 'ga ree ywy pe ojewya 'ur ire nū. Efesu pe je rekoramū 'ga ako je poari kwaiwete ikue, mama'e apou je pyri ikue. A'ea 'ā erekwaap futat.

2

Jejui Kristu 'ga remiayup

¹ Ene 'ā jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Janeruwarete 'ga 'ā ojejuka jane ree jepi. Jane 'ā Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū futat. A'eramū 'ga ruwa 'ga ojejukau esage jane ree jepi. A'eramū ki ene eje'ega monou 'gā nupe ekyjawe'em. ² Je ako amu'e ene ikue, mytuna 'gā nemianuwamū ikue. A'eramū ene 'awamū 'gā mu'jau je 'jawerimū ekou. Ejerowiaawa 'gā etee ki emu'e. A'eramū 'gā ojemu'e re awau 'gā mu'jau nanē kwe pe nū.

³ Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane jemouagi jarejereko tywera upe. A'eramū ene ejemouaga mama'eay upe. ⁴ Sā'ā jefaruua mama'e apoe'ema wemifutar imū. O'wyriara 'ga remifutar imū etee mama'e apoa ijemogya. Nan tee jane. Niapoi futari mama'ea jarejemifutar imū. Jarejararete 'ga remifutar imū etee jane mama'e apou jarejemogya. ⁵ Ujān ma'eramū nanē nū. Ijān esage ma'e 'ga upe etee futat 'ā 'gā 'ga jānakawera repy monou.

Ijān a'wyre'ema 'gā nopyyga'uweri mama'ea. Nan tee futat ene. Enereko esageramū Janeruwarete 'ga enereko esageawera repy muri enee. ⁶ Sā'ā ko pe oporowyky ma'e 'gā oko pypiara 'ua ajuenune. Nan te 'ā ereporowyky esage Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū nipo 'ga anure ojeupe eneporowykyawera mepyau enee. ⁷ Ejea'ar iki ekou jeje'eg are. Janejararete 'ga nipo ene mueapyoukat ee.

⁸ Jejui Kristu 'ga ree ki ejea'at. 'Ga manū re Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nū. A'eramū 'ga amanūu'jape'ema futat awau ojewya oje'wyr ipe nū. 'Ga 'ā jane'wyriar ypy 'ga juapyrera, Davi 'ga juapyrera. A'eramū Janeruwarete 'ga Davi 'ga juapyrera moferapa nū, imojeupia imonou ywag ipe nū. Aipoa je amome'u tekou mīmer imū 'gā nupe jepi. ⁹ A'eramū 'gā Jejui 'ga ree morogyta esage mome'u je rekoramū, je pyyka, je pofaa itaju pyu muna'ywa 'jawe je mÿina. A'ere je najeojeri futari te'ÿina tejepyri 'ut ma'e 'gā nupe imome'wau. Naje momiga'uweri futari 'ga rerowiare'ema 'gā morogyta esage mome'u awi. ¹⁰ Tejemouaga etee te'ÿina tejerekoy tywera upe. A'eramū nipo 'ga remimū'ëmera 'gā juejue morogyta esage renupa ajemogyau. Werowiar ire Jejui Kristu 'ga 'gā katu'oka jane 'jawe futat. A'eramū 'gā anure awau ajemogyau Jejui 'ga pyrijane 'jawe futat nakwaparimū warāu rūi futat. A'eramū 'ga pājēa 'gā nerekou namutamatat. 'Ga resagea nanē nipo 'gā nerekou nū namutamatat nū. ¹¹ 'Awamū je 'i ene upe:

“Ga remifutar imū jaremanū awi jarekyje'em ire jane oi jarejemogyau 'ga pyri.

12 Mama'eay upe jane jemouagamū nipo 'ga jane mogyi opoaawamū anure 'wyriaramū akou.

Je naJejui 'ga remiayuwa rūi 'jara 'gā nupe nipo 'ga najeremiayuwa rūi 'ga, 'jau.

13 'Ga rerowiar awi nipo jane poiraiwi agawewi. A'etea 'ga u'eawer imū etee futat nipo mama'ea wapo."

Aipoa jeremimome'ua. A'jea futat je amome'u.

14 Aipoa ki jeremimome'ufera emome'u ejemiyuwa 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg imū je 'i ene upe: "Pejamue kasi 'ga je'ega mome'u are ne", ere ki 'gā nupe, a'e je ene upe. Ee pejamue re nipo pejomomoirukat amū Jejui 'ga rerowiar awi. **15** Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Eko esage nanē ki 'ga upe nū. A'eramū 'ga wowase enewaw ipe 'jau ene upe: "Ene 'ā jeremiyuw esagea futat. Ene a'jea futat jeje'ega ermome'u esage ekou. Ene a'jea futat eroporowyky esage jee", 'jau nipo 'ga ene upe, ojeupe ene eroporowyky esageramū. 'Ga upe eroporowykyau esage 'eramū ene ejenosōue'em 'ga rowase ewaw ipe. 'Ga je'eg are etee ki 'gā emu'e. **16** A'eramū ene ejepē'au ajamue ma'e 'gā nui. Oje'eg tee 'gā mama'e are. NaJarejuwarete 'ga je'eg imū rūi 'gā mama'e mome'ui ajemogyau. Oje'eg ekoete te 'gā ajemogyau. Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Ajamue ma'e 'gā je'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gā te poromū. **17** Sā'ā merua'yra miaro'o mateepawa. Nan tee futat ajamueara 'gā Jejui 'ga rerowiar awi ajamomoirukari futari. Ajamue ma'e 'gā amū nera Imeneu. Ajepeja 'ga Firetu. **18** 'Gā ako opoit futat

Jejui 'ga rerowiar awi ai'i. Wemimu'efera 'gã nanẽ 'gã imomoirukaa ja'wyja'wy jui nũ. "Ku'jywa 'ga ako amanũ ma'efera 'gã weroo ywag ipe ai'i. A'eramũ 'ga jane rejaa jane mogyau takyfet katy", 'jau futatee 'gã 'upa o'meramũ ajaupe. 'Gã amũ 'gã nerowiaa. A'eramũ 'gã ojemogypygyu'jape'ema Jarejuwarete 'ga ree. ¹⁹ A'ere 'ã jane nanarũi. Jane 'ã nipoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi. Sã'ã ae 'oga mŷjeteetea. A'eramũ 'ã u'ara'ne'ema. Nan tee jane a'jea futat jane 'ga rerowiari. A'eramũ jane jarepoire'ema 'ga je'eg awi. Jane 'ã 'ga remiayuwa. Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'gã amũ nupe rakue. "Janejararete 'ga 'ã wemiayuwa okwaap." 'Ga amũ nipo 'jau: "Je 'ã Ku'jywa 'ga remiayuwa 'jara 'gã ki topoit futat mama'e tywera apo awi nanẽ nũ", 'jau.

²⁰ Ikaraemã kwai ma'e 'gã kwaiwete 'gã karaemã, 'gã jemi'waawa 'jau. Amumera nipo wesageayramũ. Amumera nipo yty yrũnamũ. A'eramũ ae kûima'eeteete 'ga amũ ojeupe iwaëmamũ y'a esageay pype ojomojemi'waa. ²¹ Nan tee jane. Mama'e tywera apo awi jarepoir ire janeresagesageramũ jarejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga 'jau janee: "Pênesagesage pejejemogyau jee. A'eramũ pêë 'awamũ pejeporowykyarũmũ jee. Jeku'i je tekou pê nee", 'jau nipo 'ga janee, mama'e tywera apo awi jane poiramũ.

²² Nakunumïñü 'gã amũ 'jawe rũi 'ã ereko, ki Timoteo. Ereapo kasi 'gã nemifutara ne. Mama'e tywera etee 'gã 'ã wapo ajemogyau. A'ere kasi ene nanarũi ne. Eko esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga erowiat ekou. Tekotee 'gã

nee ejejukau esage ekou. Eta'waramū ekou 'gā nupe. Iwytyer esage ma'e 'gā nipo e'i ajemogyau: "Je poar ape nanuara apou", 'jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'eramū ene nanē nanuara apou 'gā 'jawe. ²³ Ereko kasi ajamue ma'e 'gā nee ne. Ajamue ma'e 'gā i'akwaawe'ema futat. Ni'akwaawi futari 'gā. A'eramū ene ekowe'em 'gā nee. Oje'egay ma'e 'gā te mīnamū. A'eramū ene ekowe'em 'gā nee. Kasi a'e pe 'gā ene muei ojee ne. ²⁴ Jarejararete 'ga remiayuwamū jane nanarūi. Nijamuei jane. Janepota'wa esage te jane jarejuee. Sajamu'e esage te jane meewei jarejamueapyou 'ga je'eg are. ²⁵ 'Gā amū nipo akou 'gā mu'jau tywet mama'e are. A'eramū ki ere 'gā nupe: Na-Janeruwarete 'ga je'egarūi poa kūi. Eremu'e awi 'gā aipo are, ere ki 'gā nupe. Eje'eg esage etee 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā momoirukaa 'gā tywer awi, 'gā mojewya, ae mu'jaukaa oje'eg are nū. ²⁶ Mama'eukwaawa 'wyriara nipo 'upa 'gā nee, mama'e a'je'ema apoara 'gā nee, 'gā mogyaukaa wemifutar imū etee. Sā'ā wyra'i rena, isea wukaja pype. A'eramū 'ā ae opoia jui. A'eramū 'ā owewiau awau. Nan tee futat mama'eukwaawa 'wyriara 'gā pyygi, wyra'i 'jawe. A'eramū ene 'awamū 'gā pojekau jui nū, 'gā mu'akwaapa mama'e a'je are etee nū.

3

Mama'eay jesaukarawam

¹ Anure nipo mama'e teepaw enune kwaiwete mama'eay ijesaukari Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. Ejea'ar iki ekou aipo are. ² A'ea

'ara rupi nipo 'gā tyweramū. 'Auwara 'gā nipo ojee etee futat wea'aramū ajemogyau. Naajuee rūi futat 'gā nea'aramū ajemogyau. Ka'aranūū mono'ogara 'gā. Je te 'ā kūima'eeteetea 'jara 'gā mīnamū. "Je jeresage", e'i 'gā numiamū. A'ere 'gā nia'wyri ajemogyau, ajakurapara 'gā te aje-mogy. 'Uwa 'ga je'ega miamū 'gā nuenuwi futari. Oy ëē je'ega miamū futat 'gā nuenuwi. Aipo 'gā niapyakwafugi futari. Ojeupe mama'e muramū, "au'jete eremut jee", 'jare'emamū ae poromū. A'e 'gā nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. ³ Nojejuka esagei 'gā ajuee. Najemuaëmi futari 'gā ajuee. Ota'wae'emamū akou ajaupe. Ojoje'ëwu'jagara 'gā mīnamū. Nojemu'akwaawi 'gā mama'e tywera apoe'em are. Kamësñete futat 'gā amara'ne ekoeteramū akou. Nafutari futari 'gā mama'e esagea. Mama'e tywera etee 'gā afutat. ⁴ Optytuna 'gā miamū futat 'gā omono ijukaukaa tekotee 'gā nupe. Aipo 'gā mama'e tywera etee wapo. "Je jeresagesage", e'i nipo 'gā numiamū. A'ere 'gā nia'wyri ajemogyau. Aipo 'gā ojerowiaraip ojee etee. NaJarejuwarete 'ga muorypawāu rūi 'gā iapoi. Ojemuorypawamū etee te 'gā iapoi ajemogyau. ⁵ "Je 'ā Jarejuwarete 'ga remi-ayuwa", e'i 'gā ajemogyau numiamū. A'ere 'gā o'meramū te 'gā 'i ajemogyau. Nuerowiari futari 'gā "Janeruwarete 'ga pājëeteetea" 'ea. A'eramū 'gā mama'e apowe'em Jarejuwarete 'ga pājë mū ajemogyau. Nanuara 'gā nui ki ejep'e'a.

⁶⁻⁷ Amumera 'gā nipo kūjā 'akwaawe'ema 'gā nupe o'meramū akou. A'eramū nipo kūjāmera 'gā mama'e tywera apou akou. "Jetywerete je", 'jau ekoete nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā okyjau

'me Jarejuwarete 'ga wi. "Kiā nipo je rereko tywerete", 'jau ekoete nipo 'gā ojeupe. A'etea nipo 'gā nopoiri futari otywer awi. "Arowiat je kiā je'eg esagea", 'jau nipo 'gā ojeupe numiamū. A'ere nipo naani. Ojemu'e 'me te 'gā ajemogyau 'gā je'eg are. Nuapoi 'gā mama'ea 'ga je'eg imū. A'eramū nipo i'me ma'e 'gā awau osou 'gā 'wyr ipe 'gā mu'jau o'me are. "Jeje'eg imū etee ekou mama'e apou 'eramū nipo nereoii mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau nipo 'gā o'meramū awau akou kūjāmera 'gā nupe. A'eramū nipo kūjāmera 'gā aipo 'gā je'ega rerowiaa futat. A'eramū nipo 'gā mama'e a'jea kwaape'ema futat. 'Gā 'mea etee nipo 'gā erowiaa ajemogyau. ⁸⁻⁹ Sā'ā ymā Moisesi 'ga je'ega Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat rakue, Egitu ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga upe rakue. A'ere 'ā peuwara 'gā amū nafutari Moisesi 'ga remimome'ua rakue. Janesi 'ga, Jāmisi 'ga. Mīmera 'gā 'ā ifutare'ema rakue. 'Gā 'jawe futat aipoa i'me ma'e 'gā nafutari mama'e a'jea. A'eramū 'gā u'akwaawe'emamū ajemogyau. Opoit futat 'gā Jejui 'ga rerowiar awi. A'eramū nipo 'gā kamēsīete 'gā 'me kwaapa, 'gā 'akwaawe'ema nanē nū.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹⁰ A'ere 'ā ene nanarūi, ki Timoteo. Jeje'eg imū ki eko esage. Jerekoa aka ereesak ikue. A'eramū ene je 'jawerimū futat ekou. Erekwaap futat 'ā je'eawera. "Jejui Kristu 'ga je arowiat" 'ea 'ā erekwaap. Ajejuka esage je 'ā tekotee 'gā nee jepi. Jepota'wa 'ā je tekou 'gā nee jepi. "Tejerekoy tyweramū miamū 'ā je nopoiri 'ga rerowiar awi te'ŷina" 'ea 'ā erekwaap futat. ¹¹ Jejui 'ga rerowiare'ema

'gā je rereko tywerete ikue. Ātioki pe, Ikoniu pe, Listra pe. Mīmera amunaw ipe je rekoramū 'gā je rereko tyweretei ikue. A'ere Janejararete 'ga naje jukaukari 'gā nupe ikue. Aipoa 'ā erekwaap futat. ¹² Jarejuwarete 'ga remifutar imū Jane rekoramū nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā Jane rereko tyweri futari a'jea futat. ¹³ Jejui 'ga 'awa ywy pe 'ga rut ja'wyja'wyramū taetu nipo i'me ma'e 'gā tywreteramū ajemogyau, mama'e tywera apoara 'gā neewe. A'eramū taetu nipo 'gā ote'areteeteramū ajemogyau mama'e a'wyre'ema apoaramū. Ae mu'jau tyweaete nipo 'gā awau ajemogyau kwe pe. O'meramū ajemogyau 'gā nupe mīmer imū. Ojomoryteeu nipo 'gā ojomogyau. Imoryteepyrera 'gā nipo ojepyka etee ojeupe i'me ma'efera 'gā nee.

¹⁴ A'ere 'ā ereko esage futat. Emu'jara 'gā je'eg imū etee futat 'ā ereko. A'ea mama'e a'je are etee futat ako ore ene mu'ei ikue. A'eramū ene 'awamū aipoa mama'e rerowiaa etee te ekou. ¹⁵ Enewujawe 'ā ojemu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū 'ā ene 'ga je'ega kwaapa katu katu futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are jarejemu'e re Jane 'ga remifutara kwaawi, "aejekatu'oga Janeruwarete 'ga afutat" 'ea 'ā erekwaap. "Jejui Kristu 'ga werowiar ire, ae katu'ok" 'ea 'ā erekwaap nanē nū. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. 'Ga je'eg are jarejemu'e re Jane mama'e a'je kwaawi. 'Ga je'eg are jarejemu'e re Jane jarejeapyoramū jaretywer are. A'eramū Jane jaretywera reru'arasiga, jarepoia jui. 'Ga je'eg are jarejemu'e re Jane 'ga remifutara kwaawi. ¹⁷ Aipoa 'ga je'ega kwaaw

ire taetu 'ga remiayuwa 'gã neko esagei 'ga upe. Mama'e esagea etee futat iapou ajemogyau 'ga je'eg imũ etee futat. Tekotee 'gã nanẽ imu'jau ee nũ.

4

¹ Morogyta esagea etee ki emome'u ekou 'gã nupe najuejue etee, a'e je enee, ki Timoteo. Jarejuwarete 'ga remianuwamũ je 'i enee, Je-jui Kristu 'ga remianuwamũ nanẽ je 'i enee nũ. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri ojewya nũ, 'wyriarareteramũ ae upe. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga ae resaka 'ũina. Amanũ ma'efera 'gã nanẽ nũ nipo 'ga imũ'jäu tywy awi imowywya wowase. Najuejue etee futat nipo 'ga jane resaka 'ũina. A'eramũ futat nipo 'ga ae mepyau, ae rekrawera mepyau ae upe. 'Ga rerowiaaramũ jane 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. A'eramũ 'ga jane monou jane mogyau ojepyri. Poromũ futat janerepya. 'Ga rerowiare'ema 'gã nuenuwi futari 'ga je'ega ajemogyau. A'eramũ nipo 'ga 'gã monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromũ futat 'gã nepya. ² A'eramũ je 'jau enee: Morogyta esagea ki emome'u pãwẽ pãwẽ 'gã nupe, a'e je enee. "Werowiaranã Je-jui 'ga ae katu'ogi", ere ki ewau ekou 'gã nupe. "Werowiaara 'gã 'ga weroo ywag ipe ojepyri", ere ki 'gã nupe. "Werowiare'ema 'gã te ajee 'ga omonoukat mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau ki ene imome'wau 'gã nupe. Aipoa ki emome'u 'gã nupe najuejue etee futat. Ee iporenuwiwet ma'e 'gã nupe, ee iporenuwiwere'ema 'gã nupe nanẽ nũ 'jau. Mama'e tywera apoara 'gã nupe ki

ere: "Mama'e tywera apoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe", ere ki 'gā nupe. "Au'je mama'e tywera apo re", ere ki 'gā nupe. "Pejemogy esage ki 'ga upe", ere ki 'gā nupe, efuakaramū. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā mu'jau ekou. 'Gā amū nipo ik-waape'ema. A'eramū ene 'gā mueapyou esage ee.

³⁻⁴ Anure nipo 'gā porenuwiwere'emamū 'ga je'eg a'je are. A'eramū nipo 'gā wemifutara etee iapou. Morogyta tee are te nipo 'gā ojemu'jau. A'eramū nipo 'gā morogyta ymaner are moromu'jara 'gā majatykau ojee. Niporenuwiweri 'gā morogyta a'je are. ⁵ A'ere 'ã ene nanarūi, ki Timoteo. E'akwaaw imū ki eata ekou kwe pe. Ejemouag iki ekou ejereko tywera upe, mama'eay upe 'jau. Morogyta esage mome'wara 'ã ene. A'eramū ki ene ewau kwe pe ekou morogyta esage mome'wau 'gā nupe. Ymā te aka Janeruwarete 'ga ene muēmi ene moporowykyaukaa ojeupe ikue. A'eramū ene 'awamū ewau 'ga porowykyaa etee futat iapou ekou 'ga upe. 'Ga remifutara apou katu katu futat 'ga upe, imateepapa katu katu futat 'ga upe.

⁶ Je naporowykyu'jawi 'awamū. Anurenure'i nipo 'gā nuri je jukau. Owaẽm ja'wyja'wy 'gā je jukaawa upe 'awamū. ⁷ Aapopap katu katu je, nan iki eapo, jee 'jawera. Naetygi'i futari je ape. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat aka je oi kwe pe mama'e apou ikue. A'eramū 'gā je rerekou tyweaete agawewi ikue. A'etea je napoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi ikue. ⁸ A'eramū nipo 'ga ojepyri je waẽmamū Janejararete 'ga 'jau jee: "Je 'ã amuesage ene imogou. A'eramū ene 'awamū ejesagesageramū jee", 'jau nipo 'ga jee 'gā nowase ywag ipe. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'gā

aipo 'jau jee. Janejararete 'ga 'ā esagesage futat. Janereko esagea 'ga wesak katu katu futat. 'Ga 'ā jane kwaap. A'eramū nipo 'ga 'jau wemiyuwa 'gā nupe: "Je 'ā akatu'ok pēē, pē muesageu pē moyau. A'eramū pēē 'awamū pejejesagesageramū pejejemogyau jee", 'jau nipo 'ga wemiyuwamū janee. Naje upe etee rūi nipo 'ga aipo 'ga 'i. Ojewyra rapesakara 'gā nupe nanē futat 'ga 'i nū: "Ene 'ā enerasesage jee", 'jau nipo 'ga 'gā nupe. Ojee iporomutat ma'e 'gā nupe juejue futat aipo 'jau.

"Ejor iki kamēs̄ete", 'ga 'eawet

⁹ Ejor iki je resaka kamēs̄ete, ki Timoteo. Jeirū 'gā oopap je wi ai'i. ¹⁰ Demas 'ga okaraemā mono'og are etee ea'at. A'eramū 'ga weateeramū je wi. Ajepaja amunaw ipe 'ga oi je wi, Tesarūn ipe 'ga oi je wi. Kresēte 'ga awau Garasi ywy pe. Tito 'ga awau Dalmacia ywy pe. ¹¹⁻¹² Tikiku 'ga te aje je omono Efesu pe ai'i. Luka 'ga etee akou 'au je pyri. A'eramū ene ewau Maku 'ga rekaa. A'eramū ene 'ga rekoaa 'ga rerua jee 'au, je poaawamū. ¹³ Pejejua ki jerainty poakuwuua perut jee. Troate pe je ejari ai'i, Kapu 'ga rog ipe ai'i. A'eramū pēē erua jee. Teka'arana je afutat te'ŷina. Wyra pir are ikwasiaripyrrera taetu je afutat te'ŷina. A'eramū ki pēē erua jee.

¹⁴ Itaju are oporowyky ma'e 'ga je rerekoytywerete ikue, Aresāri 'ga ikue. Anure te nipo Janeruwarete 'ga je repyari. ¹⁵ A'eramū ki ene ejeagwau 'ga wi. Kasi a'e pe 'ga ene rerekoytyweretei ne nū. Nafutari 'ga janeporogytaa.

¹⁶ 'Wyriara 'ga upe 'gā amū je rerur ypyrauwe futat 'gā jepe'apawi je wi ai'i. Nitywi'i futari 'ga

amū “nuapoi'ga mama'e tywera” 'gā nupe 'jara 'ga amū je pyri ai'i. Jejui 'ga rerowiaara 'gā miamū futat ojepe'aupap je wi. A'ere je nafutari Jarejuwarete 'ga 'gā nerekō tywera ee. “Erereko tywet kasi 'gā je rejaawer are ne, Kiapi'ni”, a'e je 'ga upe. ¹⁷ A'ere 'ā Janejararete 'ga te 'ga rekoi je pyri. A'eramū 'ga je jukaukare'ema 'gā nupe. Opājēa 'ga amut jee. A'eramū je tewau morogyta esage mome'waupap judeue'ema 'gā nupe kwe pe ikue. A'eramū 'gā kwaiwete je rerekou tyweaete ikue. “Siesak 'ga poira Jejui 'ga mome'u awi 'jau”, 'jau 'gā ajaupe ikue numiamū. ¹⁸ A'ere nipo Janejararete 'ga je a'gui 'gā nui. Anure nipo 'ga je rerawau peu ojepyri, ywag ipe. A'eramū 'gā je ppyke'ema futat. Ma'eramū 'ā jane 'i 'ga upe: “Ene 'ā pājēreteretea. Ene 'ā enerugesagesage”, jane 'i Jarejararete 'ga upe jepi. Namutamutar iki sa'e 'ga upe jarejemogyau.

¹⁹ “Jaruete te pēē? e'i Paulo 'ga pē nupe ai'i”, ere ki jarepytuna 'gā nupe. Prisira ēē, Akira 'ga, Onesifuru 'ga pytuna 'gā. Mīmera 'gā nupe je teje'ega monoi 'gā futaa. ²⁰ Erasto 'ga opyta Korītu pe ikue. Trofimū 'ga ojero'wu. A'eramū je 'ga rejaa Miretu 'jaw ipe ikue.

²¹ Kamēsīete ejoriweramū ejua kamēsīete je resaka. 'Ara ro'ysagūū renunewe ki ejot je resaka.

Janerewirera 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue oje'ega monou enee, ene futaa. Eupuru 'ga, Prutēti 'ga, Lino 'ga, Krautiu 'ga, tekotee 'gā nanē nū. Mīmera 'gā oje'ega monou enee, ene futaa.

²² Afutat je Jarejararete 'ga rekoa ene pyri, ki Timoteo. 'Ga resagea pē nerekoa nanē je ifutaa nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

**Janeruwarete 'Ga Je'eg
New Testament in Kayabí (BR:kzyz:Kayabí)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4